

Trafi

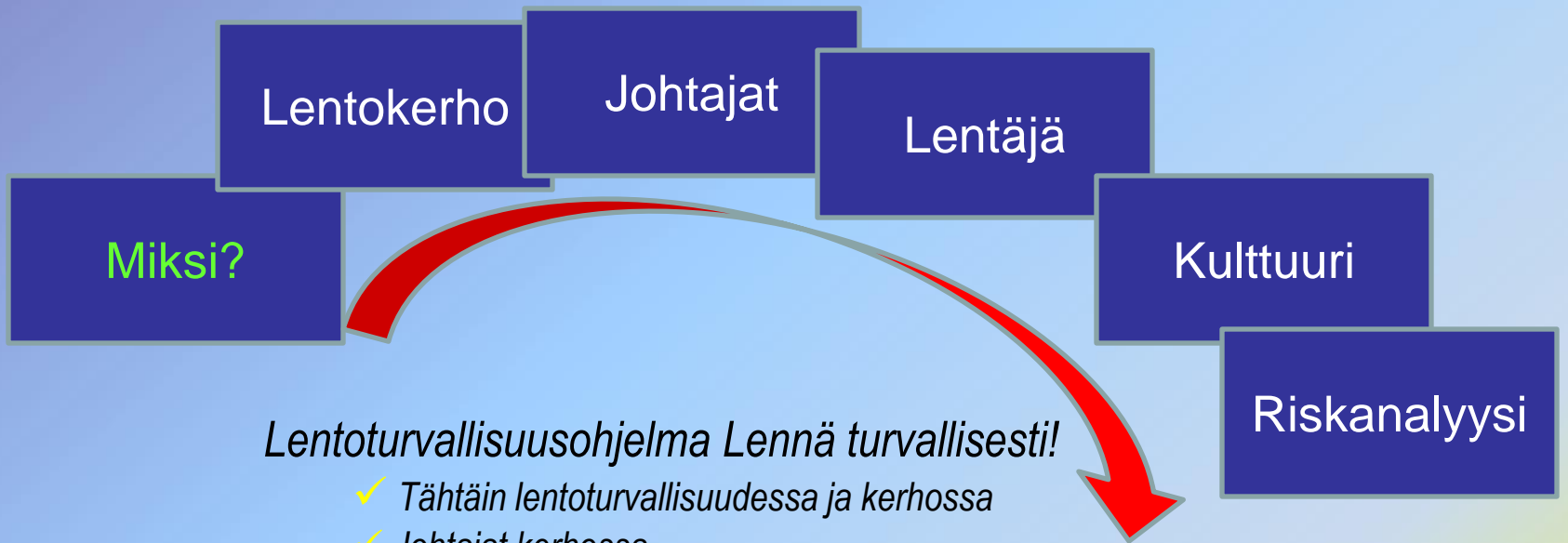
Liikenteen turvallisuusvirasto

Lennä turvallisesti!

SEGELFLYGET - flyg säkert - fly safe
Koonnut Henrik Svensson
Käännös elokuva 2015 Ari Vahtera

*Vastuullinen liikenne.
Rohkeasti yhdessä.*

Lennä turvallisesti!

Lentoturvallisuusohjelma Lennä turvallisesti!

- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja kerhossa
- ✓ Johtajat kerhossa
- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja lentäjässä

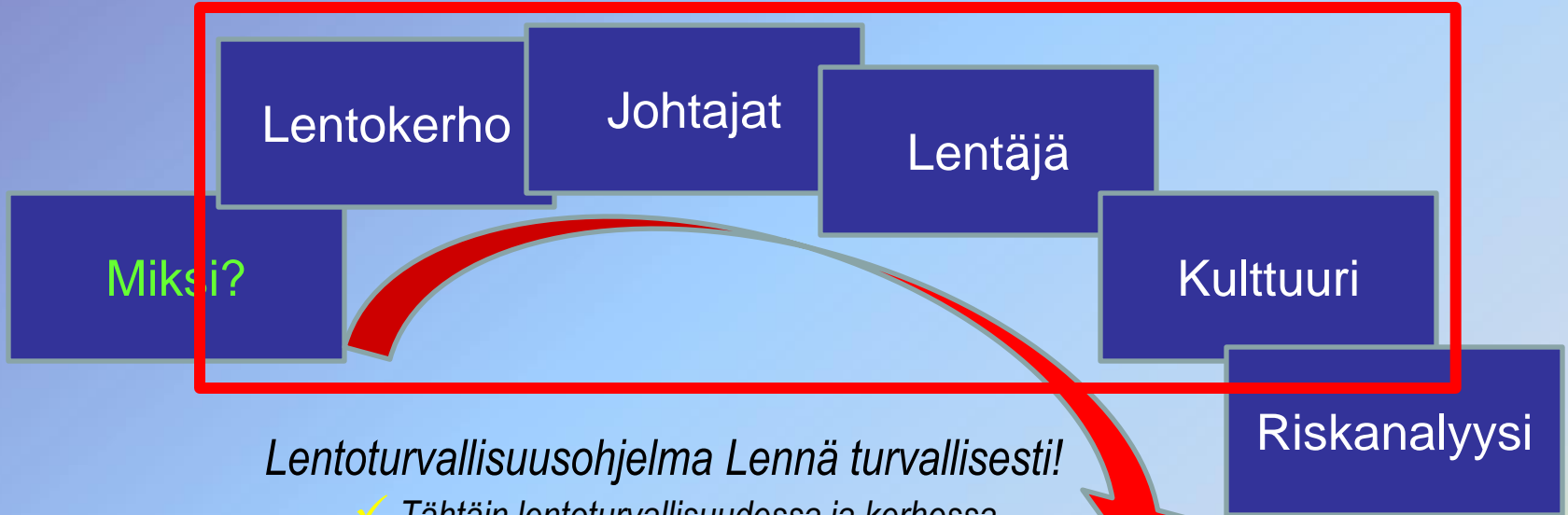
Tapahtumien taustalla olevien syiden ymmärtäminen

- ✓ Turvallisuuskulttuuri
- ✓ Normin alitus, alakulttuuri

Ennaltaehkäisevät turvallisuustoimet

Aloita
lentäminen
"intro"

Lennä turvallisesti!

Lentoturvallisuusohjelma Lennä turvallisesti!

- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja kerhossa
- ✓ Johtajat kerhossa
- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja lentäjässä

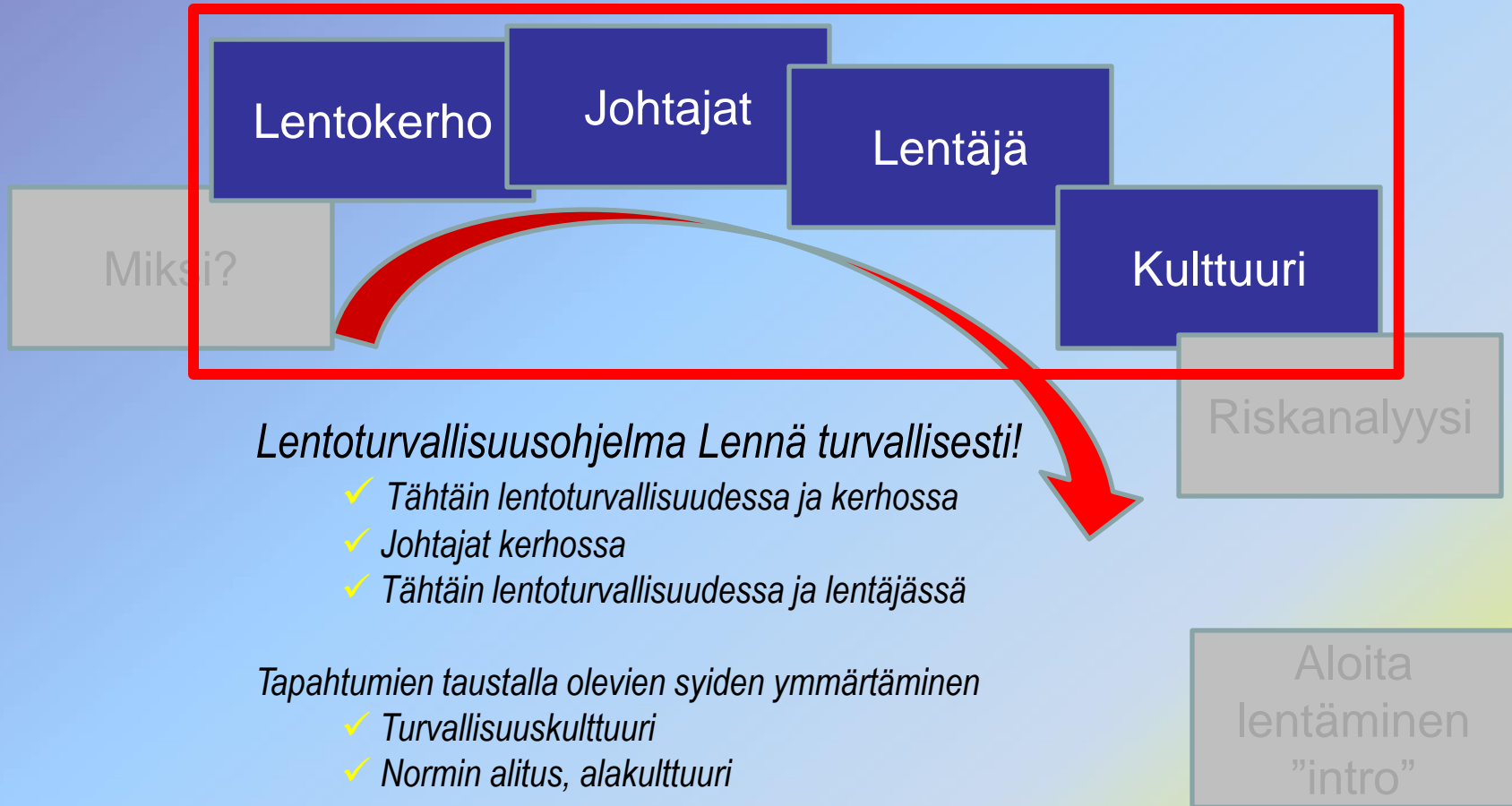
Tapahtumien taustalla olevien syiden ymmärtäminen

- ✓ Turvallisuuskulttuuri
- ✓ Normin alitus, alakulttuuri

Ennaltaehkäisevät turvallisuustoimet

Aloita
lentäminen
"intro"

Lennä turvallisesti!

Lentoturvallisuusohjelma Lennä turvallisesti!

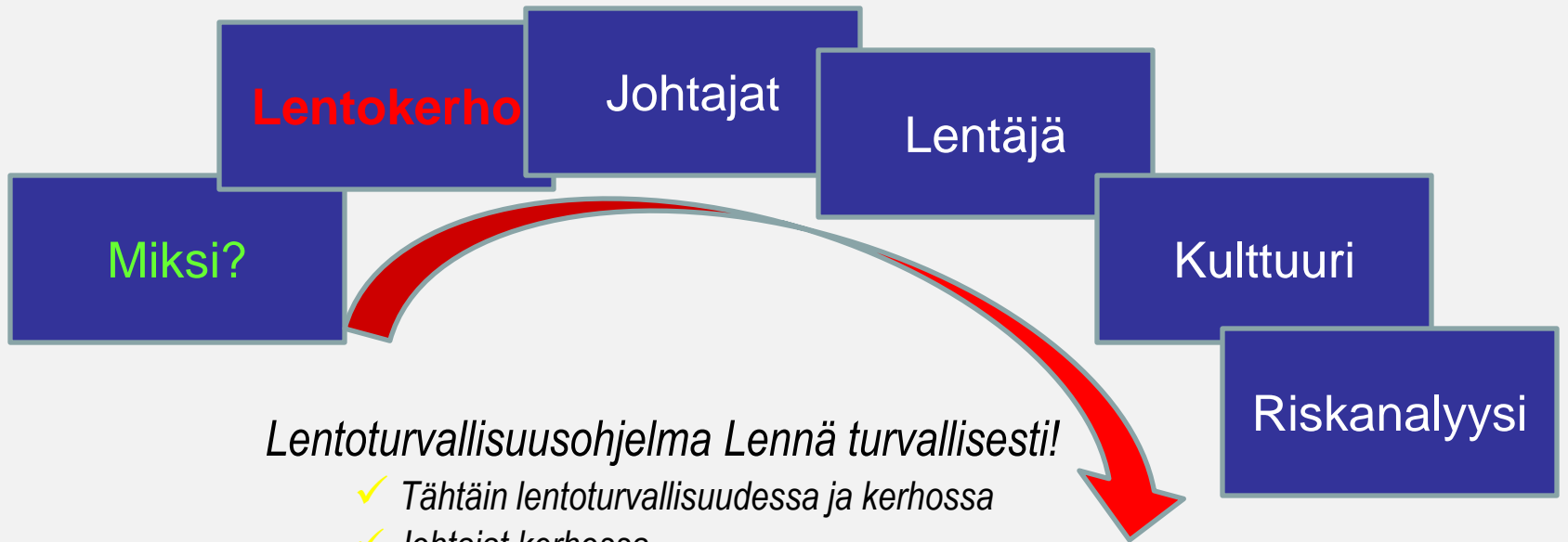
- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja kerhossa
- ✓ Johtajat kerhossa
- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja lentäjässä

Tapahtumien taustalla olevien syiden ymmärtäminen

- ✓ Turvallisuuskulttuuri
- ✓ Normin alitus, alakulttuuri

Ennaltaehkäisevät turvallisuustoimet

Lennä turvallisesti!

Lentoturvallisuusohjelma Lennä turvallisesti!

- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja kerhossa
- ✓ Johtajat kerhossa
- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja lentäjässä

Tapahtumien taustalla olevien syiden ymmärtäminen

- ✓ Turvallisuuskulttuuri
- ✓ Normin alitus, alakulttuuri

Ennaltaehkäisevät turvallisuustoimet

Aloita
lentäminen
"intro"

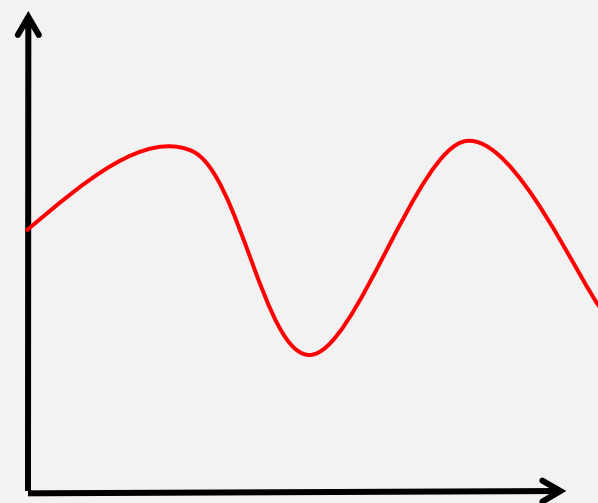
Lentokerhon tila pidemmällä ajanjaksolla

Kokemuksesta tiedämme hyvin, että se vaikuttaa lentoturvallisuuteen kerhossa!

Mihin se vaikuttaa?

Mistä voimme huomata sen?

Kerhon tila

Vuodet

Kerho nousussa

- Kaikki vetävät samaan suuntaan
- Vahva talous
- Hyvä lentokalusto
- Paljon lentämistä
- Toimiva lentokoulutus
- Kerhossa olo on kivaa
- Toimivat nettisivut, joita päivitetään
- Aktiivisimmat jäsenet ovat kerhon johdossa

SEGELFLYGET

flyg säkert

Kerho alamäessä

- Jäsenpako
- Aktiivisten määrä laskee
- Vanha lentokalusto
- Kukaan ei auta – paljon kitinää
- Vastuuhenkilöitä ei näy
- Ei koulutusta toimihenkilöille
- Kukaan ei välitä
- Heikko talous
- Jäsenet syyttelevät toisiaan
- Ei järjestystä

Ryhmätyö 1

Piirtäkää oman kerhonne kuvaaja!

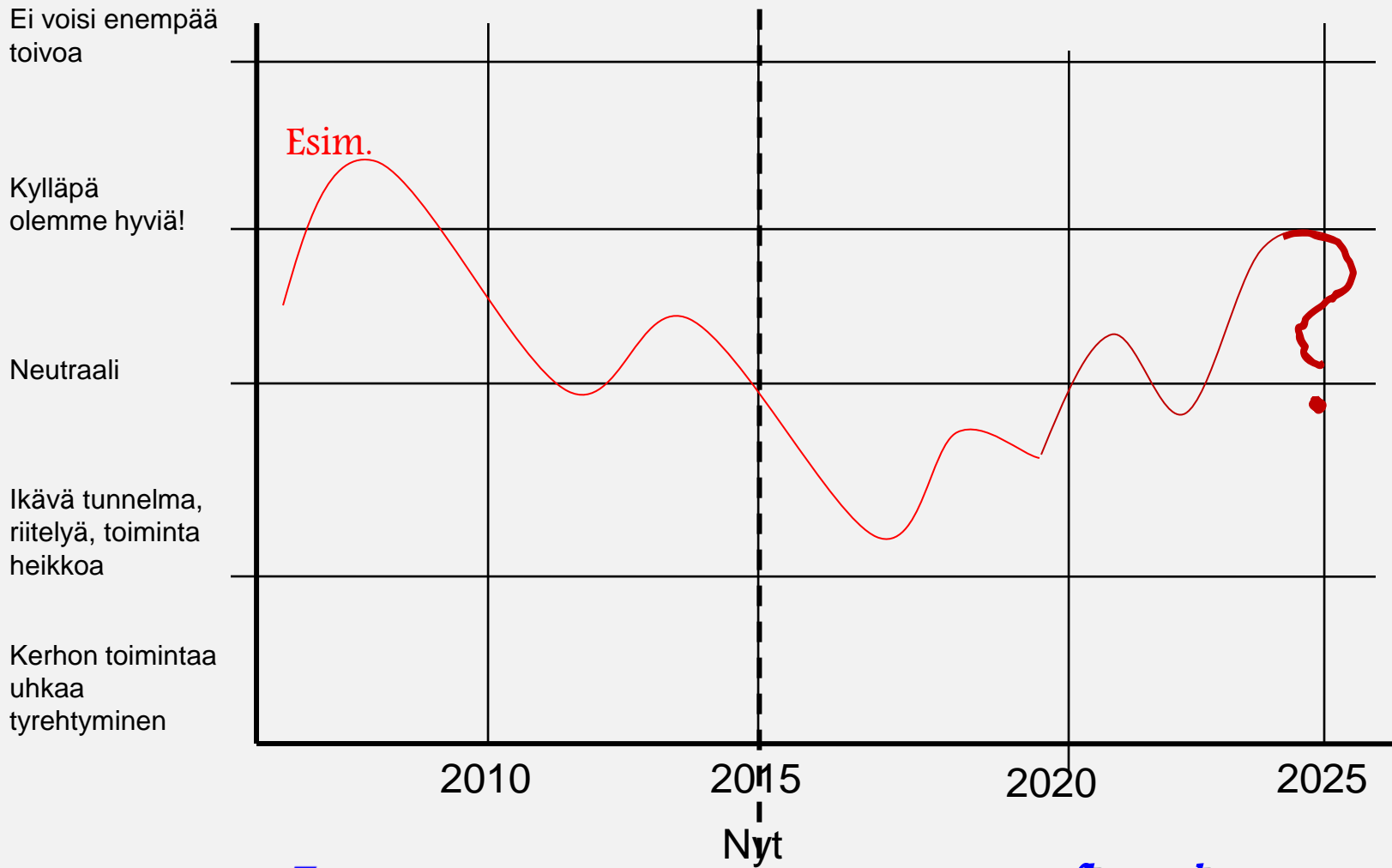
Arvoikaa ja punnitkaa

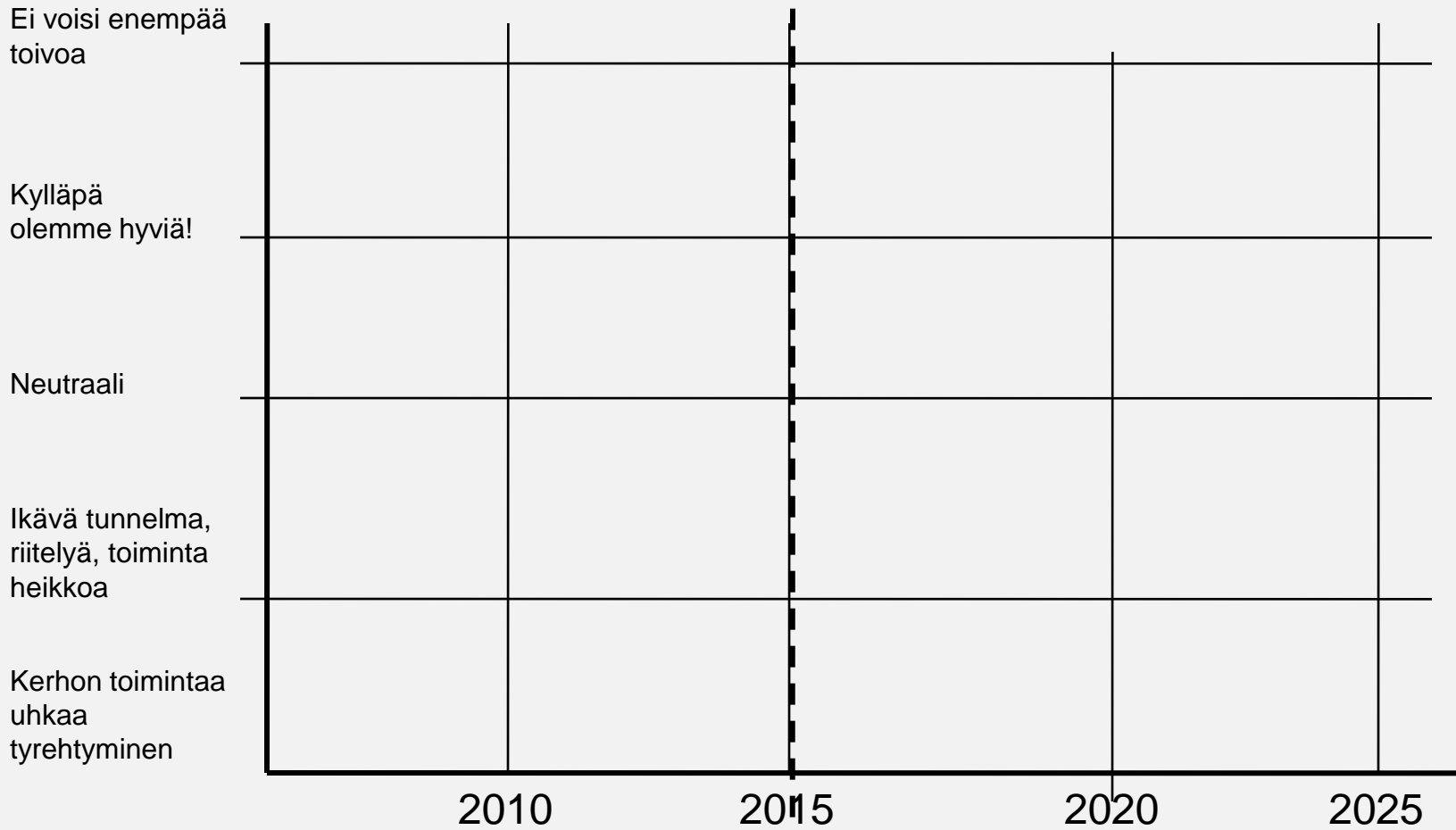
- Lentotoimintaa
  - Laatu
  - Määrä
  - Koulutus
- Kerhohenkeä
  - Talous
  - Jäsenistön kohtelu
  - Rekrytointi
  - Onko kerhossa kivaa?

Olemme nähtävästi samaa mieltä siitä, että asia voi olla näin...

Missä kohtaa käyrää olette?

Nyt

SEGELFLYGET

flyg säkert

Mikä vaikuttaa lentoturvallisuuteen?

Vaaroja...kerhossa, joka on nousussa!

- Vauhtia kiristetään liikaa – ei ehditä mukaan
- Tavoitteet asetetaan liian korkeiksi – aiheuttaa pettymyksiä
- Halut kasvavat ohi taitojen
- Vastuuhenkilöt voivat palaa loppuun

SEGELFLYGET

flyg säkert

Mikä vaikuttaa lentoturvallisuuteen?

Vaaroja...kerhossa, joka on alamäessä

- Vastuuhenkilöpula – uudet jäsenet joutuvat ottamaan aivan liian tärkeitä tehtäviä
- Heikko talous – kokemattomat, mutta maksukykyiset pilotit saavat lentää kilpailuissa tai aivan liian vaativilla konetyypeillä
- Liian harvoja kokeneita toiminnassa – ”vanhat” eivät jaksa vaivautua
- Ei jakseta päivittää ohjeita, niittää heinikkoa, huoltaa koneita jne.

SEGELFLYGET

flyg säkert

...pelkästään nousu tai alamäki eivät ole ainoat asiat, jotka voivat vaikuttaa lentoturvallisuuteen kielteisesti, vaan myös siirtymä näiden välillä.

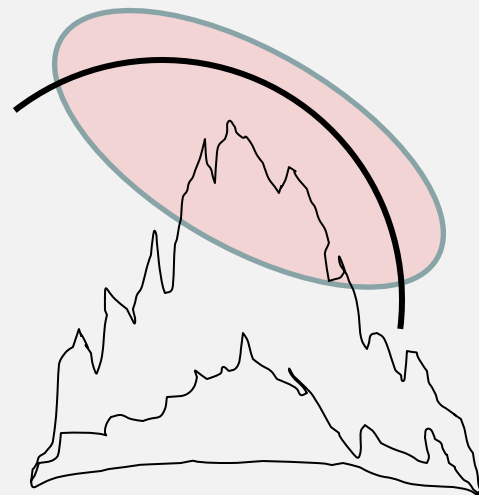
Kerho nousussa!

”Vaaroja”

kun kerho ohittaa huipun...

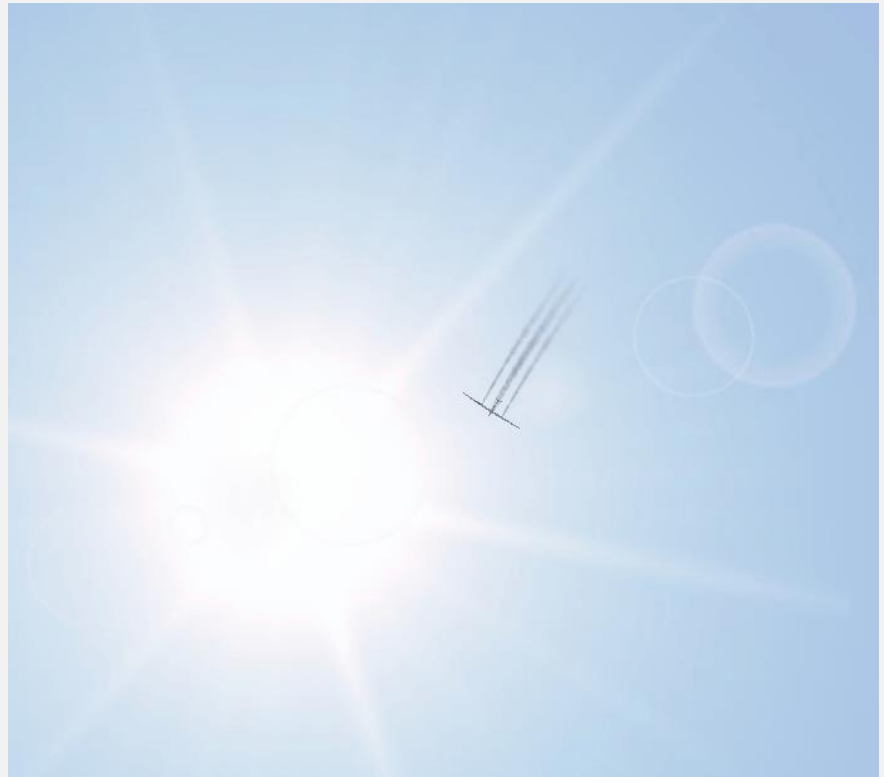
- Halut voivat kasvaa ohi taitojen
- Kaikki menee hyvin – johtajat herpaantuvat
- On kehittynyt asenne ”kaikki on mahdollista”
- Aktiivisten johtajien määrä vähenee
- Riskitaso kohoaa

”Vaarallisin alue”

Päätelmä:

On tärkeää, että kerhon vastuuhenkilöt ja jäsenet tietävät, missä kohtaa käyrää kerho on, jotta voidaan toteuttaa ennaltaehkäiseviä toimia.

Esimerkkejä tapauksista kerhossa, joka on nousussa:

Tyypilento yksipaikkaisella

Oppilas ei ole valmis, lennonopettajan mielestä tarvitsee useita lentoja kaksipaikkaisella, kuitenkin toinen opettaja päästää tyypilennolle.

Opettaja luulee, että oppilas osaa paljon enemmän kuin hän osaa mm. "kaikki on mahdollista" -kerhoilmaston vuoksi.

SEGELFLYGET

flyg säkert

Esimerkkejä tapauksista kerhossa, joka on nousussa:

Opettaja lentää tyyppilentoa yksipaikkaisella. Koneen luokka on hänelle ennestään tuntematon. Kolmannella lennolla hän räimii pinnoissa kentän päältä, mutta tekee virhearvion, ja joutuu tekemään maastolaskun.

”Halu on kasvanut ohi taitojen.”

SEGELFLYGET

flyg säkert

Miksi tällaista tapahtuu?

Syy voi olla kerhon suuri aktiivisuus, tehdään paljon, mutta kadotetaan käsitys siitä, mikä on mahdollista.

SEGELFLYGET

flyg säkert

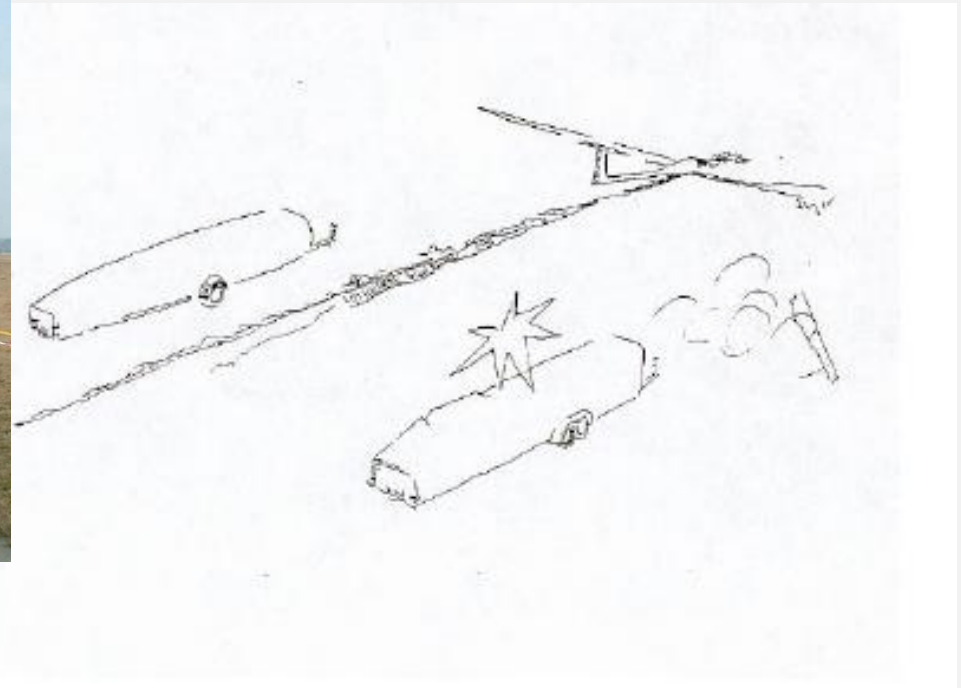
Esimerkkejä vaaratilanteista ja vaurioista kerhossa, joka on alamäessä...

- irronnut kuomu...
- lento ankkurointi-
välineet kiinni...
- hinaus samanaikaisesti
laskun kanssa...
- giljotiini ei toimi...
- potkuri lumipenkkaan
- siivenkärki
kiitotievaloon...

Vaaratilanne

Yhteentörmäykset ajoneuvoihin, hallivauriot jne.

Miksi näitä tapahtuu?

Syy on useimmiten, että kaikki säännöt ja rutiinit ovat kadonneet kerhon jäsenten tietoisuudesta sekä siitä, ettei kukaan ole mainitsemassa asiasta, kun jokin on pielessä tai joku tekee asiat päin mäntyä.

SEGELFLYGET

flyg säkert

Eräs tyypillinen alamäessä olevan kerhon vaurio tapahtuu koulutuksessa

Syynä on usein opettajan huolimattomuus tai kokemattomuus. Miksi näitä tapahtuu erityisesti kerhoissa, jotka ovat alamäessä, johtuu usein siitä, että opettaja on yksin, kokematon ja aivan liian hyväksi käytetty ja/tai kuormitettu.

Vaurioiden syytekijöitä ovat usein:

- Unohdettu tarkistuslistan kohta
- Opettaja ottaa ohjaimet liian myöhään
- Opettaja arvioi oppilaan taidot väärin
- Opettajalla on liian kiire saada koulutus loppuun.

Mitä voidaan tehdä, jotta selviydymme tällaisista tapauksista?

Päätelmät:

- Opettajien pitää kantaa vastuunsa
- Kerhojen opettajapalaverit ovat tärkeitä. Näissä opettajat keskustelevat potentiaalisista riskeistä ja ongelmista – jatkuva yhteys opettajien kesken.
- Opettajan pitää aina ottaa huomioon oppilaan todelliset taidot
- Annetaan oppilaiden kertoa odotuksensa koulutuksesta
- Kerhoilla on suuri tarve saada uusia jäseniä, kaikki eivät ikävä kyllä ole soveltuvia oppimaan lentämään – **punnitse eri oppilaat**

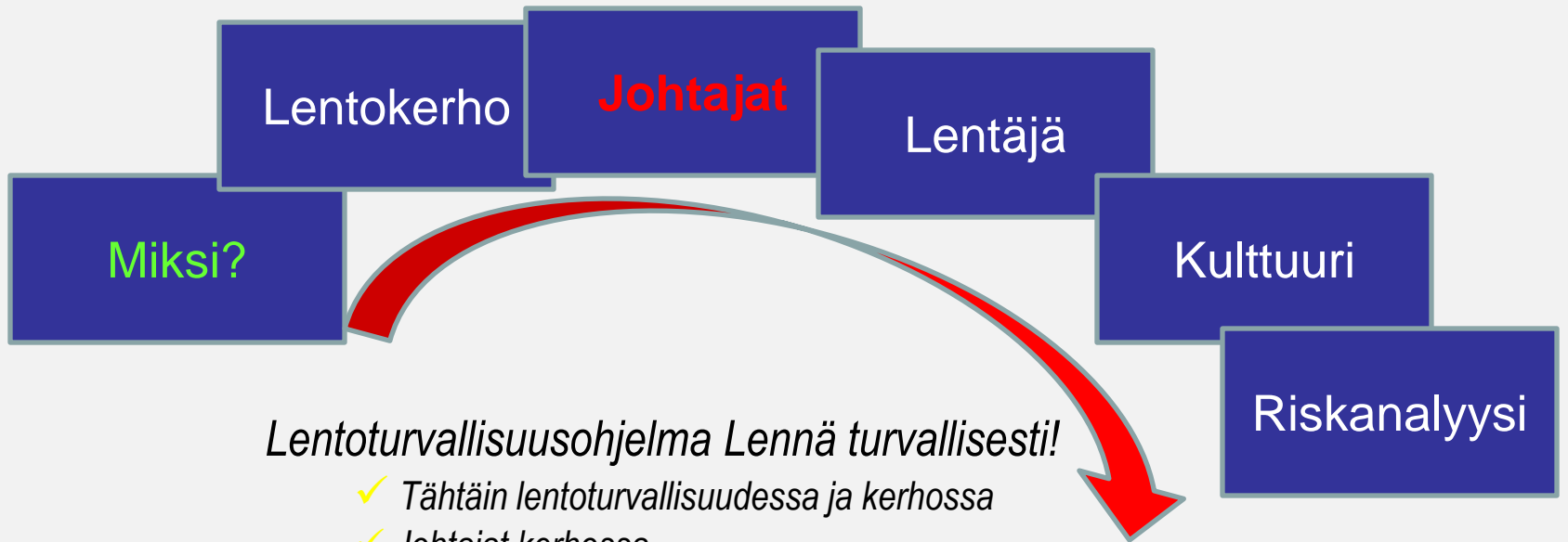
Monet näistä tapauksista **johtuvat kerhon johtajista.**

SEGELFLYGET

flyg säkert

Lennä turvallisesti!

Lentoturvallisuusohjelma Lennä turvallisesti!

- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja kerhossa
- ✓ Johtajat kerhossa
- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja lentäjässä

Tapahtumien taustalla olevien syiden ymmärtäminen

- ✓ Turvallisuuskulttuuri
- ✓ Normin alitus, alakulttuuri

Ennaltaehkäisevät turvallisuustoimet

Aloita
lentäminen
"intro"

Johtajat

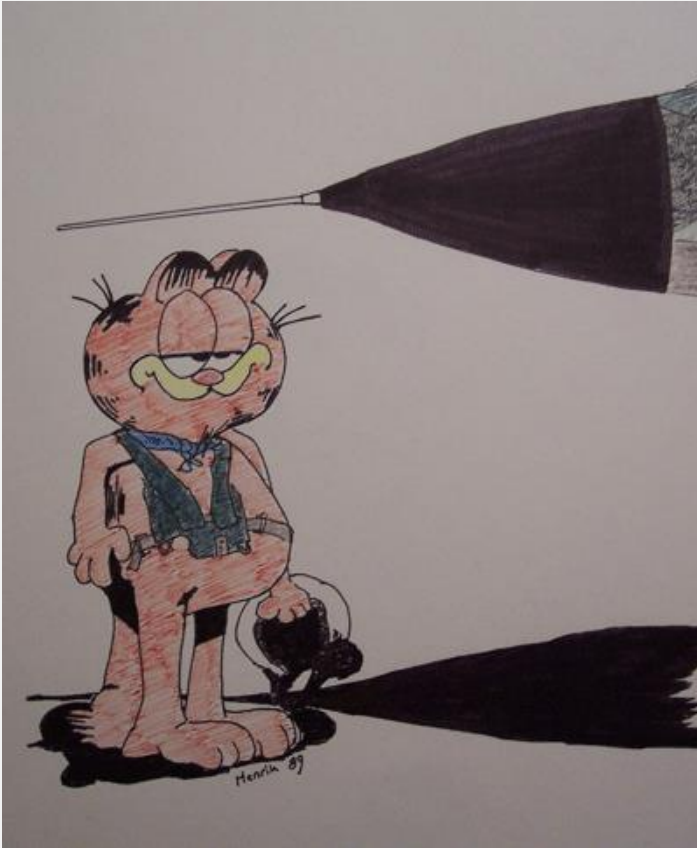
Lentokerhossa on lukuisia vastuuhenkilöitä, jotka vaikuttavat toimintaan ja vastaavat toiminnan hyvistä tavoista

Ketkä ovat ilmailukerhon johtajia?

- purjelentopäällikkö (ruotsalainen malli)
- opettajat, kouluttajat
- mekaanikot, huoltajat
- hallituksen jäsenet
- epäviralliset johtajat

Kuinka valitsemme johtajamme?

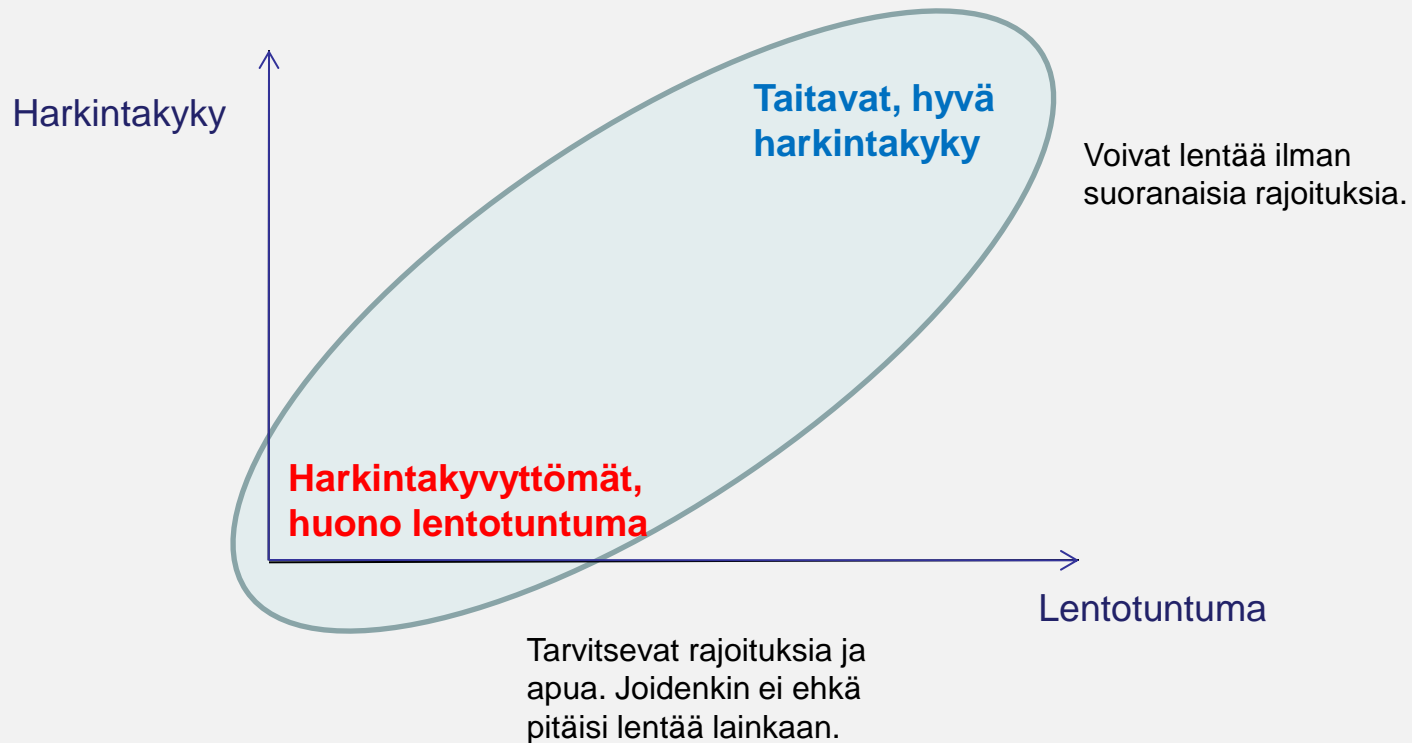
Purjelentäjät ovat, erotuksena ammattilentäjistä, testaamaton joukko yksilöitä, joilla on erilaiset edellytykset ja päämäärät...

Ainoa testi on, että omassa kerhossa vietetään jokin aika ja saadaan tietty "kasvatus".

SEGELFLYGET

flyg säkert

Johtajat kohtaavat erilaisia jäseniä lentokerhossa...

SEGELFLYGET

flyg säkert

Johtaja on tärkeä henkilö lentokerhossa!

On tärkeää, että johtajillamme on hyvä johtamiskoulutus ja ennen kaikkea että **he kehittävät itseään.**

SISU
Idrottsutbildarna

SEGELFLYGET

flyg säkert

Voiko johtaja vaikuttaa lentoturvallisuuteen kerhossa?

SEGELFLYGET

flyg säkert

Ryhmätyö:

Aikaa: viisi minuuttia

Sama ryhmä kuin aiemmin

Koettakaa listata joitakin tapauksia, joissa johtaja on voinut olla osallisena

Luetelkaa tapauksia, joissa johtaja on vaikuttanut lentoturvallisuuteen!

- Johtaja on puuttunut asiaan ja estänyt vaarallisen tilanteen
- Johtaja ei ole puuttunut asiaan ja on aiheutunut vaarallinen tilanne

flyg säkert

Esimerkkimme:

Kaikissa tapauksissa ohjaaja on vastuussa lennon suorituksesta. Lopputuloksen tietäen näitä lentoja ei olisi saanut aloittaa senhetkisten edellytysten vallitessa. Tehtävät olivat liian vaikeita!

- **Tyyppilento uudella tyyppillä**
- **Virhearvio laskussa**
- **Kone joutui matalalla hallitsemattomaan tilanteeseen**
- **Kone ajautui pois kotikentältä**
- **Epäonnistunut lasku**
- **Purjelennonopettaja puuttui tilanteeseen liian myöhään**

Vastuunjako lentokerhossa

Selkeä vastuunjako kerhossa on perustavanlaatuinen vaatimus.

- Jäsenet
- Hallitus
- Vastuuhenkilöt

Esimerkki vastuunjaosta

Kerho/johtaja

- Toimintaa harjoitetaan sääntöjen mukaan
- Heinä on niitetty
- Koneet lentokelpoisia
- Lisäpainojärjestelmä
- Perävaunut kunnossa
- Akut kunnossa
- Vastuuhenkilöt nimetty
- Paljon muuta...

Lentäjä

- Oman lennon suunnittelu ja suoritus
- Oma lentokunto suhteessa tehtävän vaikeusasteeseen
- Lentoa edeltävä tarkastus
- Lisäpainojen **oikea** käyttö
- Paljon muuta...

Vaarallisia olosuhteita

On tärkeää koko ajan kiinnittää huomio vaarallisten olosuhteiden havaitsemiseen ja minimointiin!

- Merkitsemättömät lisäpainot
- Kulunut hinausköysi
- Johtajilla on heikko tuntuma todellisuuteen

Seuraukset

- Omaiset kärsivät
- Lamaannuttaa kerhon
- Kielteinen julkisuus
- Miljoonakustannukset vuosittain

Auts! Sattuu!

— **SEGELFLYGET** —

flyg säkert —

Johtaja ja lentäjä

Johtajuus?

Tausta, motiivi...
Asenteet...
Tavoitteet...

Opimmeko virheistä?

- ✓ Ohjaajalla oli kelpoisuus tehtävään
- ✓ Ohjaaja ei selvinnyt syntyneestä tilanteesta

...tutkintaselostus säilötään mappiin...

— **SEGELFLYGET** —

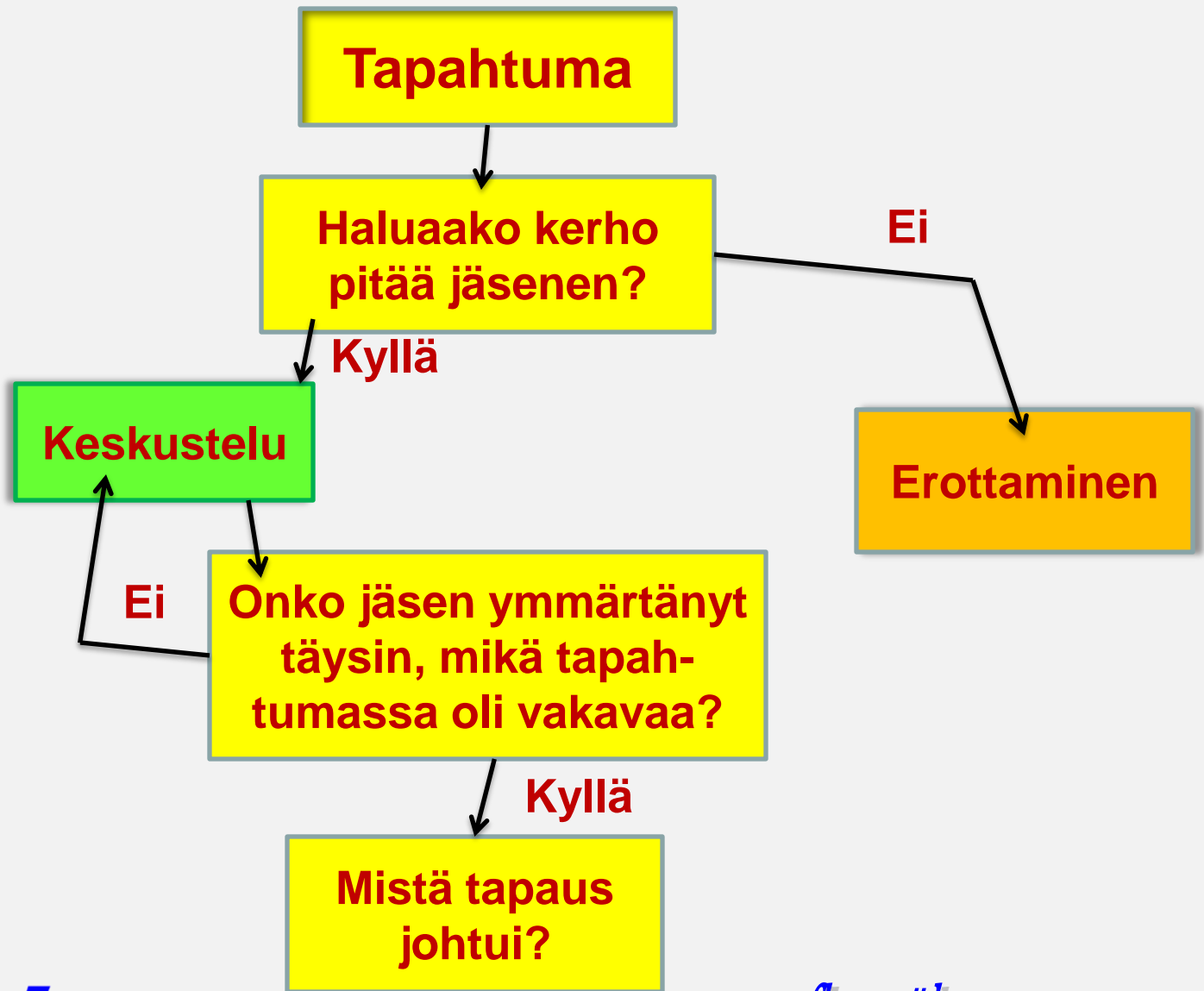
— *flyg säkert* —

- ❖ Kuinka opettaja saattoi päästää hänet tähän säähän...
- ❖ No, tätähän voitiin odottaa hänen lentotyylillään...
- ❖ Nyt lentäminen loppuu...
- ❖ Miten hän saa kilpailla...
- ❖ Hänen pitäisi saada lentää vain koulukoneella...

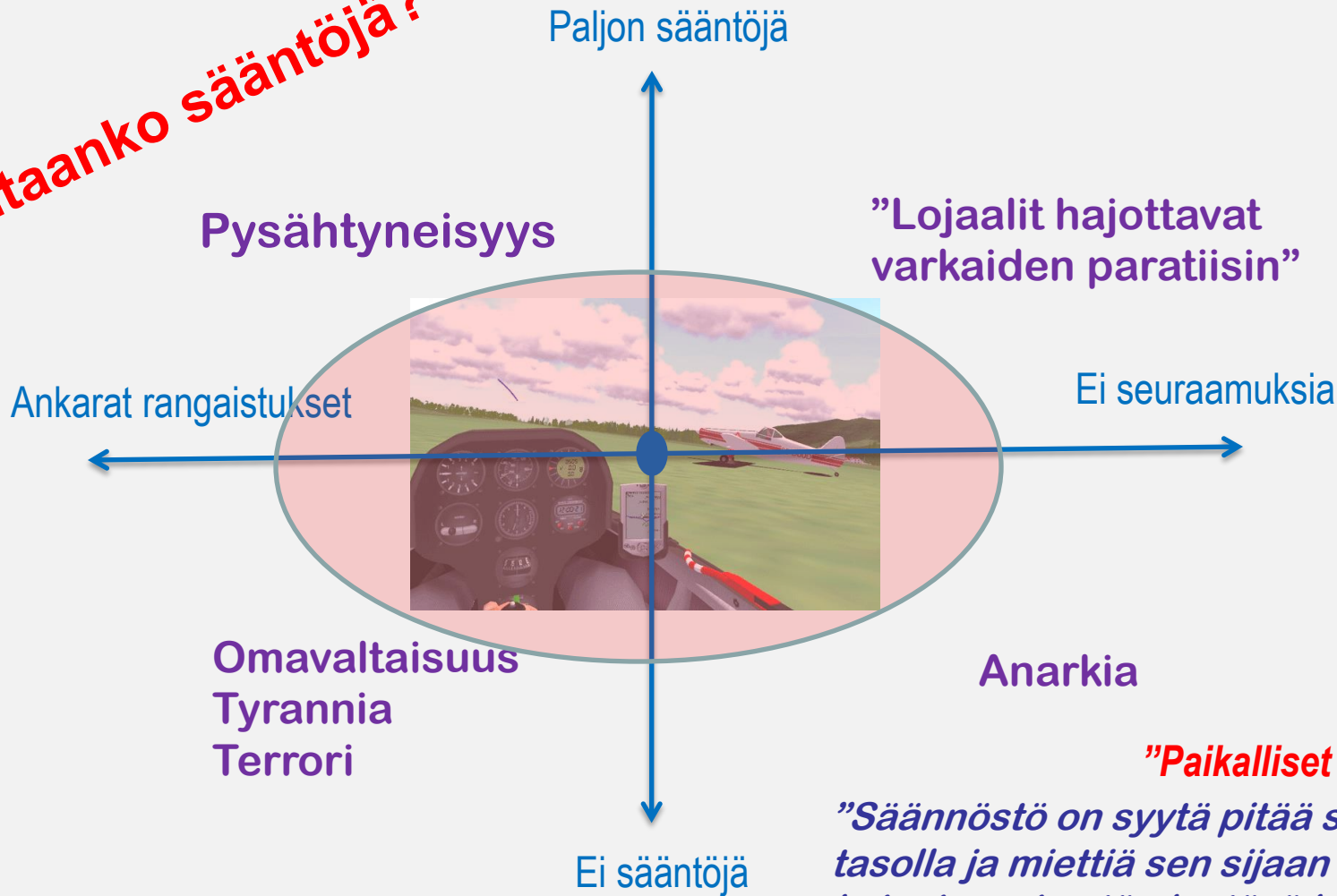
- **Kuinka opastetaan...**
- **Kuinka saavutetaan...**
- **Kuinka varoitetaan...**
- **Kuinka nähdään...**
- **Kuinka autetaan...**

Meidän kaikkien on syytä luopua arvovallasta ja ottaa vastaan kaikki lentämistämme koskevat kommentit ehdotuksena tehdä vielä paremmin. Nähkäämme ne myönteisinä mahdollisuuksina kehittää lentämistämme!

Tarvitaanko sääntöjä?

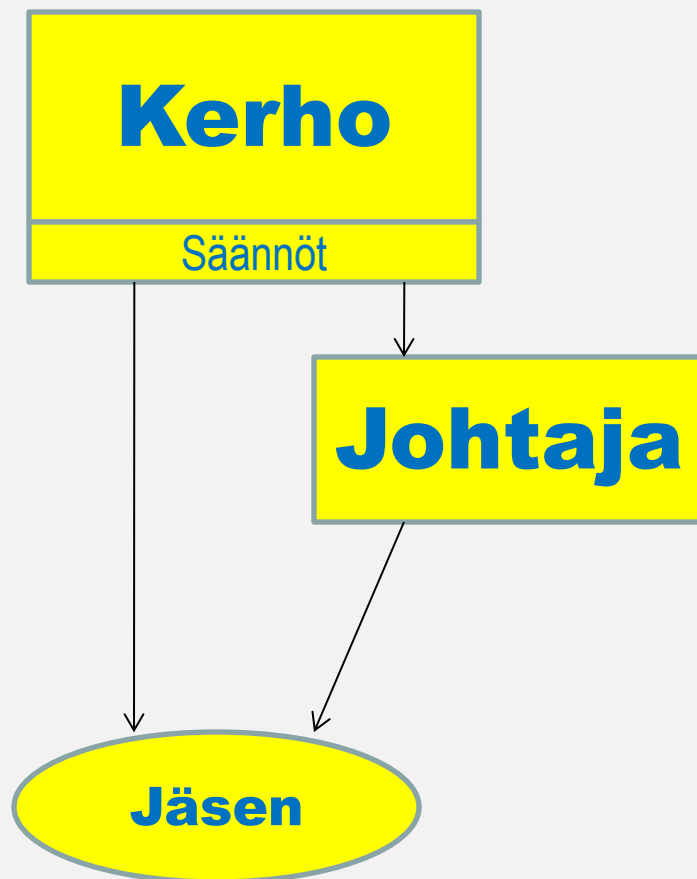
"Paikalliset säännöt"
"Säännöstö on syytä pitää sopivalla tasolla ja miettiä sen sijaan muita keinoja, esim. täydentävä koulutus tai menettelytapojen muuttaminen."

Toimintaa johdetaan suoraan

Johtajat tietävät, näkevät, kuulevat ja osaavat kaiken ja hallitsevat kaikkea.

Jäsenet tekevät niin kuin johtajat sanovat, mutta eivät tiedä miksi.

Kaikki toimii täydellisesti, kun johtaja on paikalla.

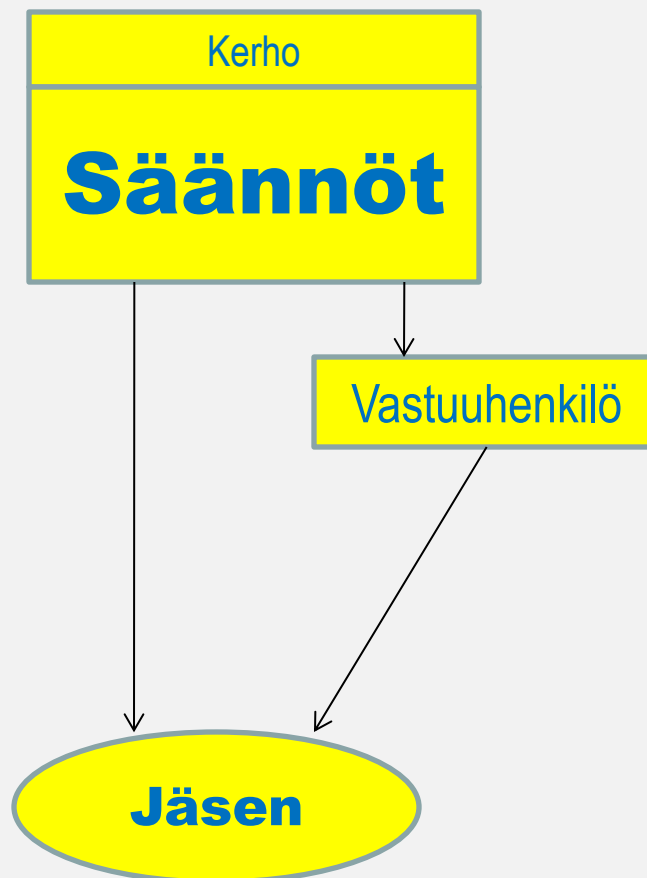

Toimintaa johdetaan sääntöjen kautta

Vastuuhenkilöt osaavat säännöt.

Jäsenet noudattavat sääntöjä, mutta eivät tiedä, miksi säännöt on laadittu.

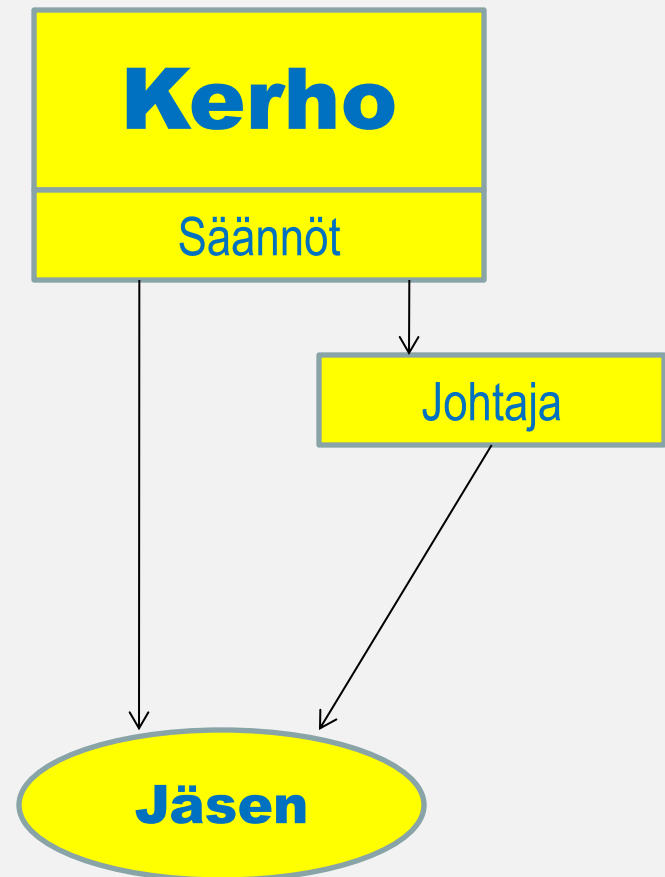
Kaikki toimii täydellisesti, jos säännöt ovat täydelliset ilman porsaanreikiä tai vastaansanomisia.

Toimintaa ei johdeta

Jäsenet noudattavat harvoja, mutta soveltumattomia sääntöjä, eivätkä tiedä muusta.

Mikään ei toimi.

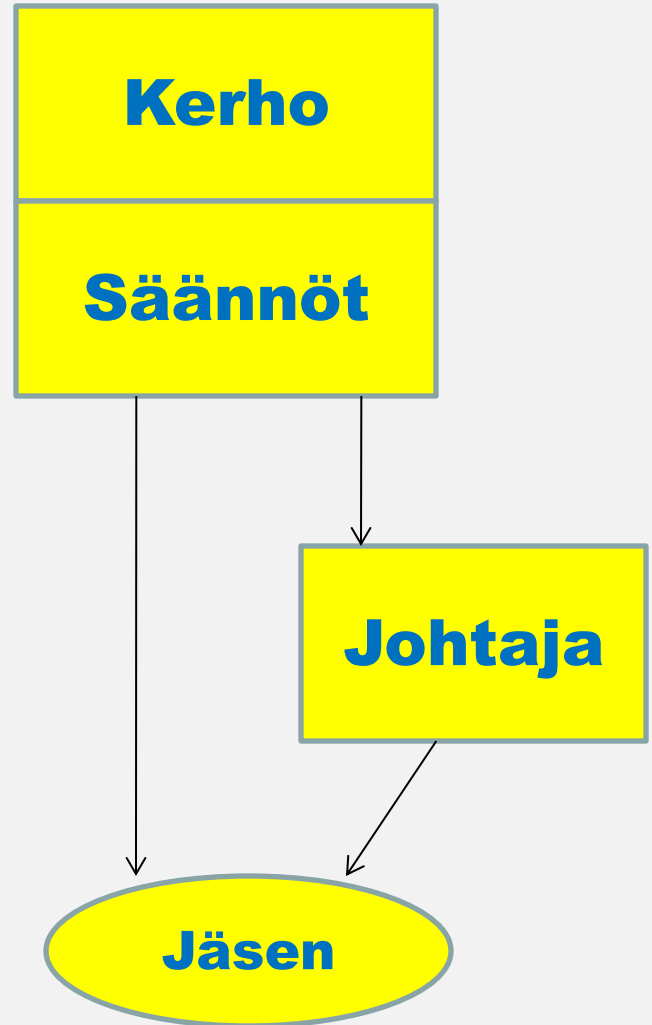

Toimintaa ohjataan tavoitteiden kautta täydennettynä tarpeellisella suoralla johtamisella.

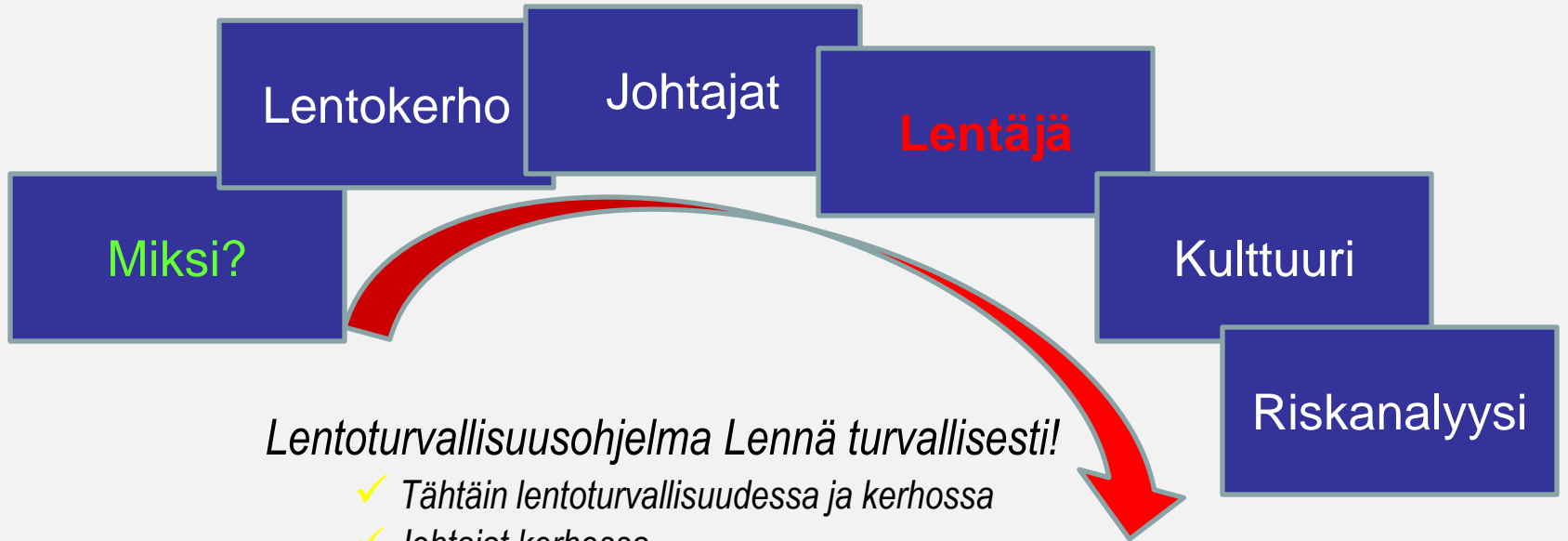
Johtajat täydentävät sääntöjen aukkoja ja tietävät, miksi säännöt on laadittu.

Jäsenet noudattavat sääntöjä, tekevät niin kuin johtajat sanovat ja tietävät, miksi.

Kaikki toimii.

Lennä turvallisesti!

Lentoturvallisuusohjelma Lennä turvallisesti!

- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja kerhossa
- ✓ Johtajat kerhossa
- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja lentäjässä

Tapahtumien taustalla olevien syiden ymmärtäminen

- ✓ Turvallisuuskulttuuri
- ✓ Normin alitus, alakulttuuri

Ennaltaehkäisevät turvallisuustoimet

Aloita
lentäminen
"intro"

Lentoturvallisuus ja lentäjä

Miksi alamme lentää?

Miksi juuri lentäminen,

miksei golf tai muu vapaa-ajan harraste?

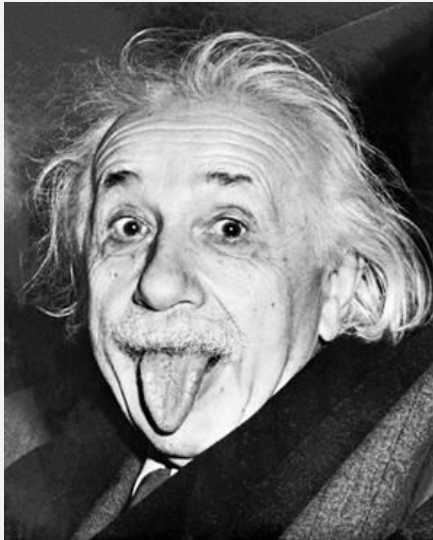

"Hold these, I have to go back for my Wife"

SEGELFLYGET

flyg säkert

Purjelentäjiä kiinnostuksen kohteineen on monenlaisia

0 - +4
+5
0 - -3
-3 - -5

Ei ongelmia
Voivat olla hankalia
Pääsevät oppilaiksi, mutta ovat sopimattomia
Eivät tavallisesti pääse oppilaiksi asti

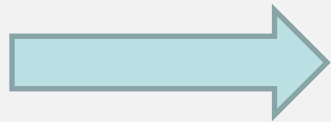
Sisään-pässeet

Idea: Sakka

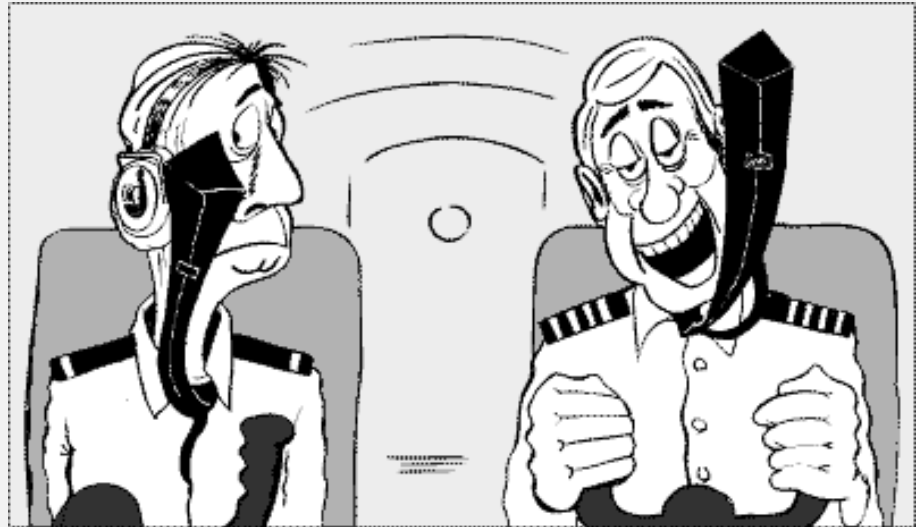

Ihmisen ominaisuudet ja rajoitukset

- Reilut **80 %** kaikista vaurioista ja vaaratilanteista tapahtuu suurimmaksi osaksi inhimillisen tekijän ongelmien seurauksena

Ohjaaja

Always trust your instruments, son

SEGELFLYGET

flyg säkert

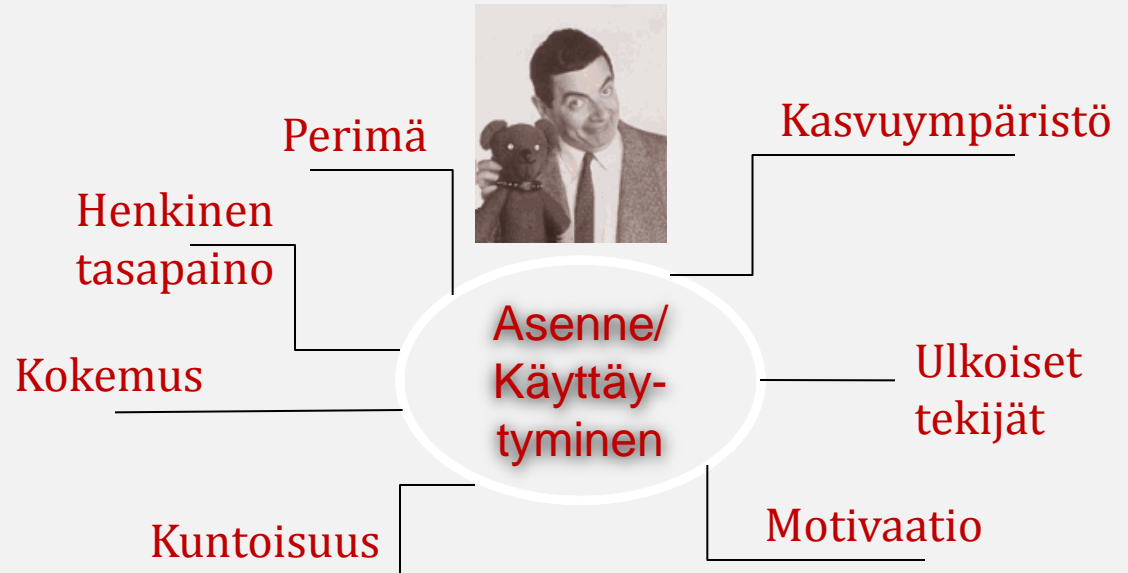
Mitä on arvostelukyky?

Hyvä todellisuudentaju tarkoittaa tiedon vastaanottamista oikealla tavalla.

Asenne vaikuttaa tiedon arviointiin ja päätöksentekoon.

Ts. ohjaajan kyky tiedostaa tilanne ja tehdä päätöksiä.

Asenne on lentäjän tiedostettu tai tiedostamaton, avoimesti esiin tuotu tai piilotettu suhtautuminen johonkin.

Monet tekijät muokkaavat asennettamme ja käyttäytymistämme

Asenteen muodostaminen käy nopeasti, kuin solmun solmiminen nuoraan, mutta avaaminen voi olla aika vaikeaa...

SEGELFLYGET

flyg säkert

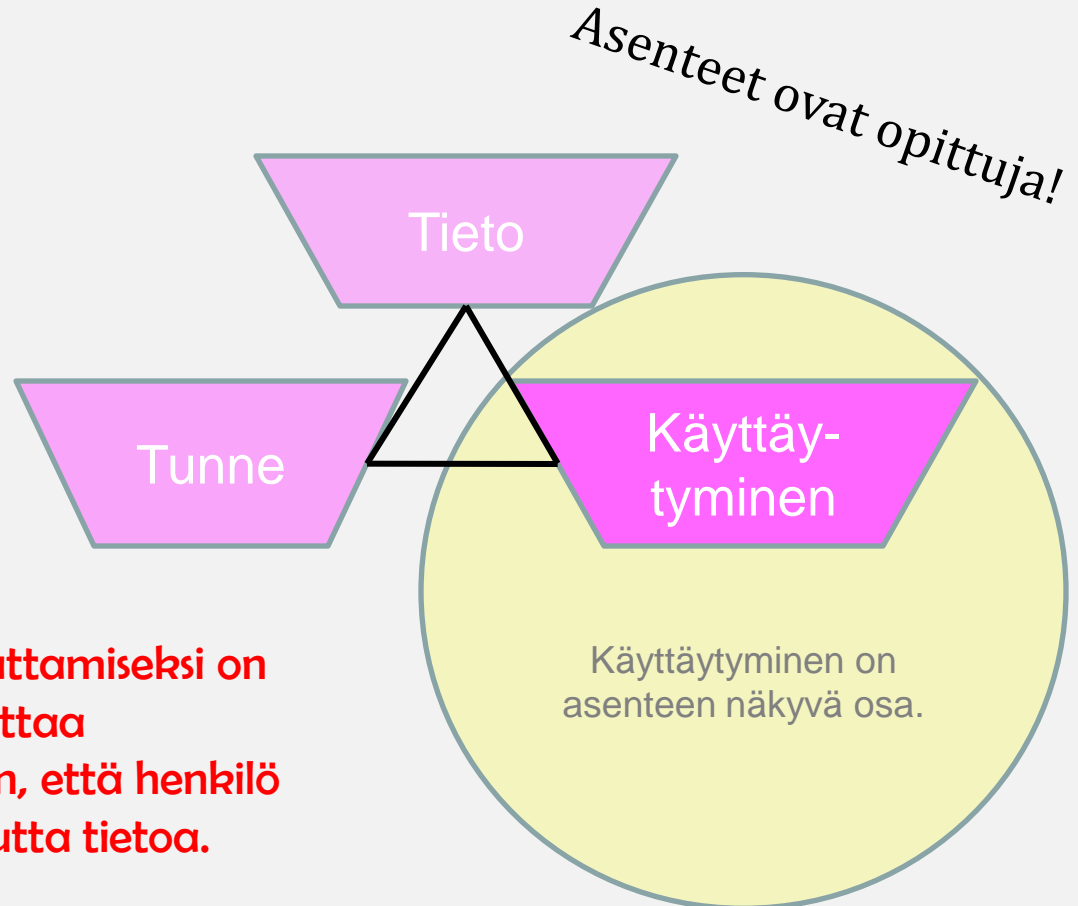
Mistä asenne koostuu?

Asenne koostuu kolmesta osasta:

Tieto: kohteesta

Tunne: kohteen aiheuttama

Käyttäytyminen: kuinka henkilö käyttäytyy ja mitä hän sanoo joutuessaan vastakkain kohteen kanssa.

Asenteen muuttamiseksi on parasta vaikuttaa tunteeseen niin, että henkilö itse hankkii uutta tietoa.

Esimerkkejä henkilöistä, joilla on vaikeuksia todellisuudentajun kanssa:

**Huono arvostelukyky -
huono todellisuudentaju?**

- Ovat aina keskiössä, kun jotain tapahtuu
- Tekevät äkillisesti selittämättömiä asioita
- Voivat olla yli-innostuneita
- Tuntevat, että muut ovat heitä vastaan ja että kukaan ei ymmärrä
- Voivat joutua osallisiksi vaaratilanteisiin liikenteessä
- Vaihtavat kerhosta toiseen
- Maksut voivat olla myöhässä

SEGELFLYGET

flyg säkert

Voiko lentäjän arvostelukyvyille/todellisuudentajulle tehdä jotain?

Todellisuudentajuun/arvostelukykyyyn voi vaikuttaa lisäkoulutuksella, neuvonnalla sekä ohjaajien paremmalla seurannalla. Tunteeseen vaikuttaminen on tärkeää!

Asenne - suhtautuminen

Puhumme usein eri lentäjien asenteesta toimintaan. Olemme havainneet, että on olemassa sekä meidän toimintaamme hyvin että huonosti suhtautuvia lentäjiä...

SEGELFLYGET

flyg säkert

Esimerkkejä hyvistä asenteista

...ohjaajat...

Noudattavat sääntöjä

Ottavat harvoja riskejä

Suunnittelevat lennon tarkoin

Tekevät kerhotöitä

Uskovat kerhoon ja osallistuvat kerhon tavoitteisiin

Huonoja asenteita

Eivät noudata sääntöjä

Ottavat itselleen kaiken hyödyn ja kaiken irti koneesta

Pitävät kerhoa ja sen johtoa "kassanaan"

Ottavat riskejä kilpailuissa

Eivät välitä kaverista - eivät tee kerhotöitä

SEGELFLYGET

flyg säkert

Käytännön esimerkki:

Hyvin kokenut näytöslentäjä (moottori) lentää selkä lentoa alle kymmenessä metrissä. Tehnyt tämän monta kertaa, mutta viimeisellä kerralla siivenkärki osuu maahan ja lentäjä menehtyy.

— **SEGELFLYGET** —

flyg säkert —

Väärä apu

- En kerro mitä näin...
- On tärkeää puhua lentäjille, joilla on väärä asenne!
- On huolenpitoa eikä vasikointia pyytää jotakuta muuta puhumaan lentäjän kanssa!

En tiennyt!

= tieto puutteesta liian myöhään!

En tiedä!

= tiedän, ettei minulla ole tietoa!

**Meidän on opittava
tietämään,
ettemme tiedä...**

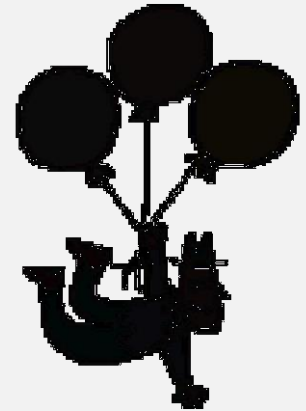
**Tietämättömyys
siitä, etten tiedä...**

**johtaa siihen
”etten tiennyt”...**

SEGELFLYGET

flyg säkert

Mitkä tekijät vaikuttavat päätöksiimme?

”Puolesta”-pätös voi usein perustua:

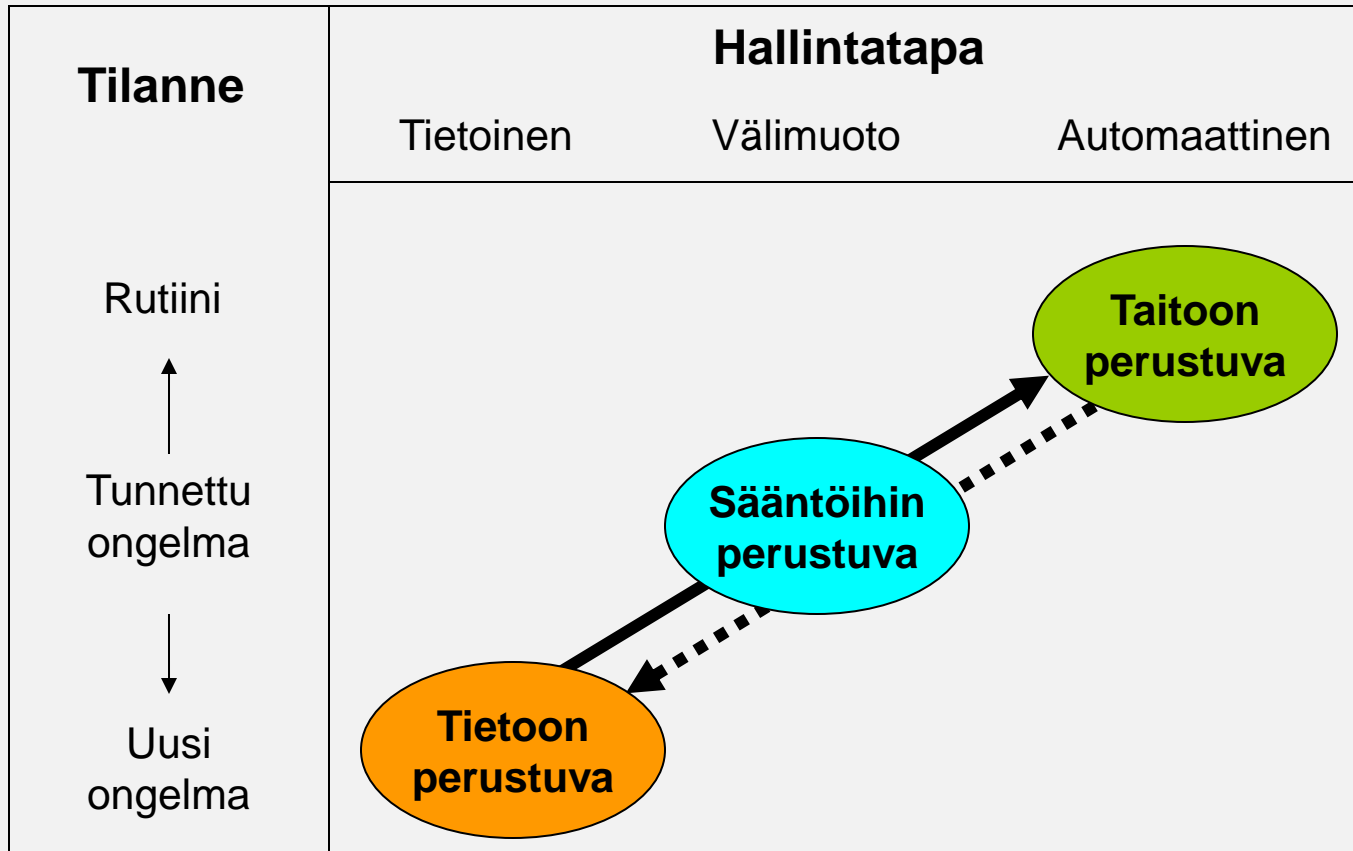
- haluan päästä ilmaan
- haluan saada sama positiivinen kokemus kuin aiemminkin.

”Vastaan”-pätös voi perustua:

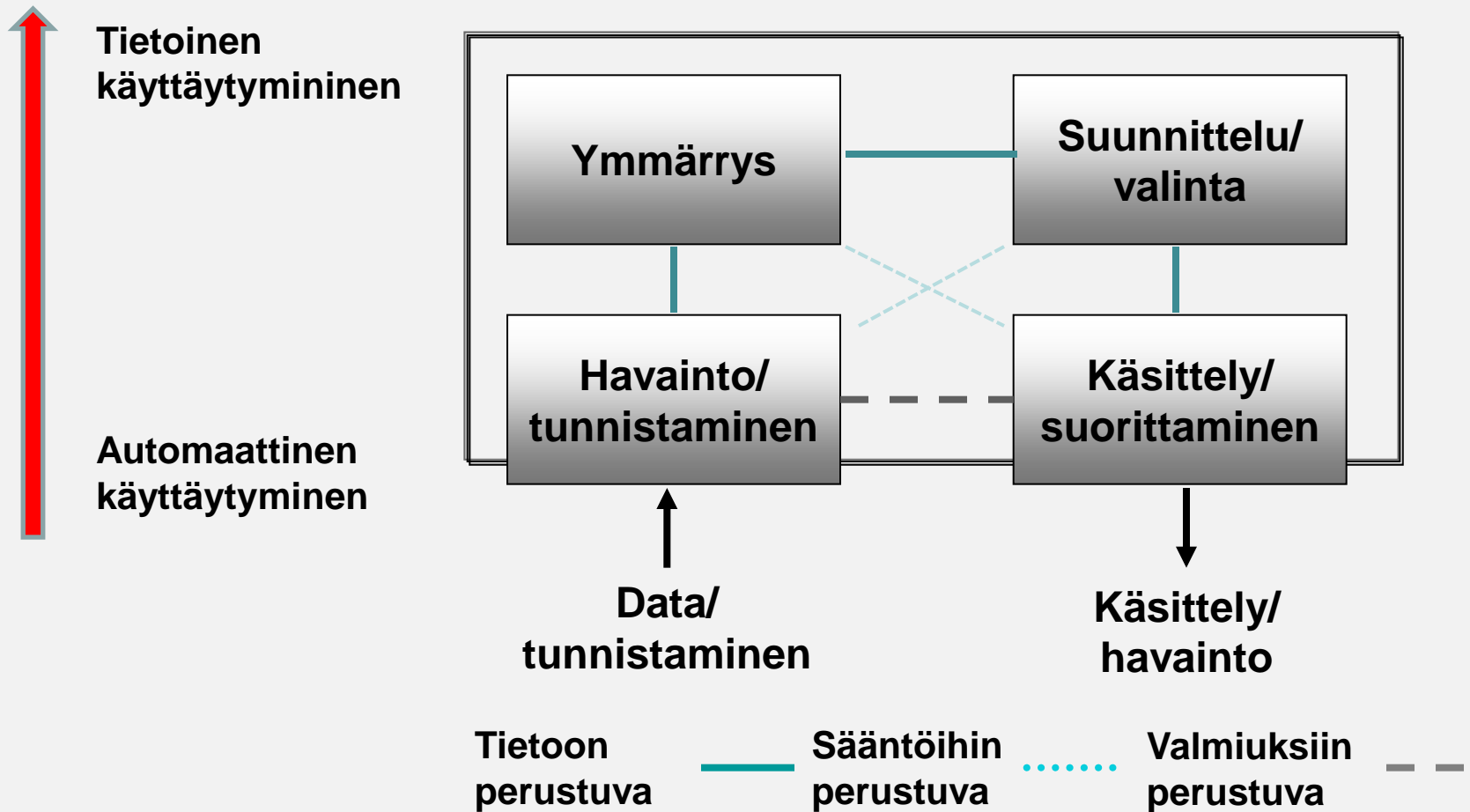
- huonoon säähän
- koneessa olevaan vikaan tai muihin seikkoihin, jotka olemme oppineet tietämään koulutuksessamme.

Alussa meillä ei ole monta seikkaa ”vastaan” koska tietomme ovat vähäiset. Todellisuudentajumme on vähäinen.

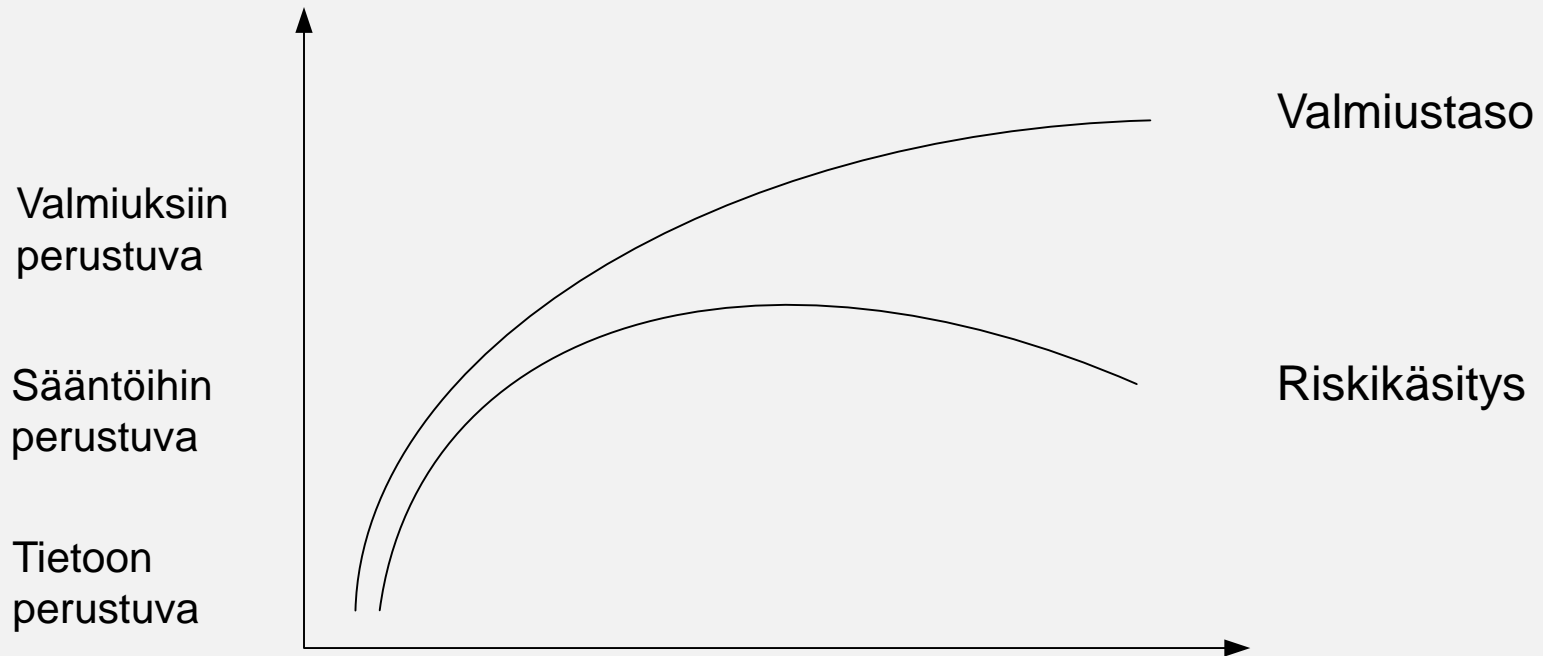
Suoritusotasot

Yksinkertainen malli mieleemme prosesseista

Pätevyys vs. riskikäsitys

Päätöksiamme ohjaavat siis useat tekijät, osin itsestämme ja osin kerhojohdosta ja kerhosta johtuen.

Näidenkin lisäksi on monia tekijöitä, esim.

- **maine ja kunnia** - "tarkkuuslasku vaunun viereen, irrotus matalalla"
- **torjunta** - "en tehnyt kaikkea tarkistuslistan mukaan"
- **tavoitetietoisuus** - "tämä riittää", aivan liian nopeissa ja laajakantoisissa päätöksissä
- **kokemus** - "menee varmaankin hyvin, asioilla on taipumus järjestyä"
- **kilpailuilmapiiri**

SEGELFLYGET

flyg säkert

”Kirpeät vahingot”

Vauriot, jotka sattuvat lähellä kenttää **ohjaajan ollessa** jostain syystä **paineiden alla**.

Esim. koska kerhon säännöissä maastolaskut ilman matkalentolupaa ovat ehdottomasti kiellettyjä.

Voi myös olla, ettei kerholla ole kuljetusperäväunua koneelle, minkä vuoksi maastolasku aiheuttaa paljon käytännön vaikeuksia.

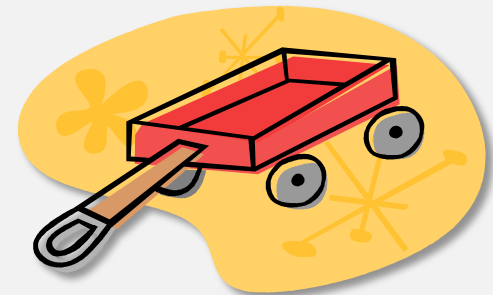
Ohjaajalla on paineita!

Mitä asialle voi tehdä?

- *hankitaan vaunu...*
- hankkiudutaan eroon maastolaskukielteisyydestä...
- maastolaskut eivät ole kiellettyjä...
- anna tunnustusta hyvin tehdystä maastolaskusta
- anna maastolaskukoulutusta

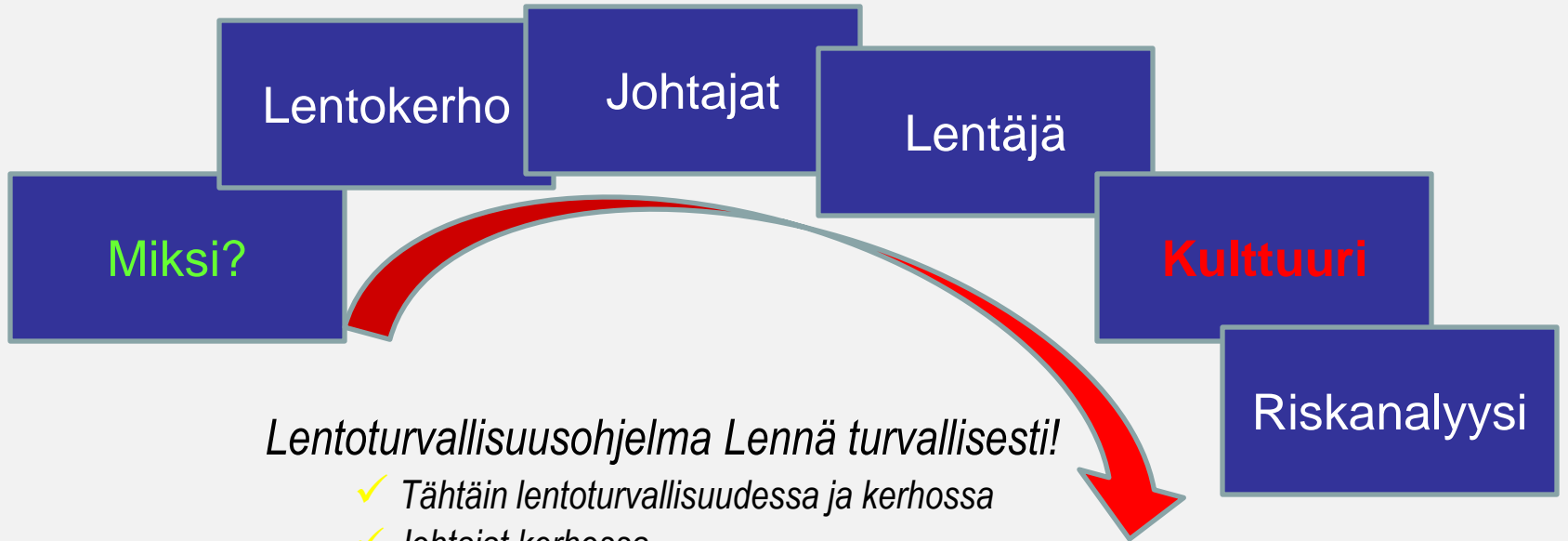

SEGELFLYGET

flyg säkert

Lennä turvallisesti!

Lentoturvallisuusohjelma Lennä turvallisesti!

- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja kerhossa
- ✓ Johtajat kerhossa
- ✓ Tähtain lentoturvallisuudessa ja lentäjässä

Tapahtumien taustalla olevien syiden ymmärtäminen

- ✓ Turvallisuuskulttuuri
- ✓ Normin alitus, alakulttuuri

Ennaltaehkäisevät turvallisuustoimet

**Kulttuuri tarkoittaa
*kasvattamista***

**Kuinka kerho on kasvattanut
jäsenet kulttuuriinsa -
”turvallisuuuskulttuuriin”?**

SEGELFLYGET

flyg säkert

Turvallisuuskulttuuri voidaan kuvata eräänlaisena riski- ja turvallisuustietoisuutena, joka on osa jokapäiväistä työtä.

Tähän kuuluu, että ollaan teräväjärkisiä, ajatellaan itse tekoa pidemmälle ja pohditaan, kuinka teon seuraukset voivat vaikuttaa turvallisuuteen.

Lentoturvaluustietoisuus

SEGELFLYGET

flyg säkert

**Jos vakaata turvallisuuskulttuuria ei ole,
muodostuu helposti alakulttuureita**

**...jotka tekevät mitä haluavat, ja se on ehkä
pahinta, sillä silloin puuttuu rakenne ja selkeä
johtajuus.**

SEGELFLYGET

flyg säkert

Alakulttuurit eivät halua noudattaa yleisiä normeja, vaan keksivät omansa. Ennen pitkää ne lankeavat kuitenkin omaan ansaansa, sillä alakulttuurit eivät ole ajan mittaan vakaita.

”tehdään yksinkertaisemmin, löydetään oikoteitä, säästetään aikaa” jne.

SEGELFLYGET

flyg säkert

”Kulttuurin kantajien”,
ts. pitkän kokemuksen
omaavien jäsenten
poismeno ja selkeän
vallanperimys-
järjestyksen puuttuminen

on tuhoisaa kerholle ja
sille, mihin pyrimme, eli
lentoturvallisuudelle.

SEGELFLYGET

flyg säkert

Vakaan kulttuurin ominaisuuksia...

- vahva johtajuus
- selkeä rakenne
- pohjautuu hyväksi koettuun kokemukseen
- tekninen osaaminen
- säilyttää säilyttämisen arvoisen
- kuitenkin avoin muutokselle

Kuinka kulttuuria johdetaan?

- Terveesti - nuoremmat ja vanhemmat symbioosissa toistensa kanssa, kokemukset ja ideat hyödyksi käyttäen.

Selkeät ja järkevät säännöt

Mutta mahdollisesti...

- ✓ *Johdetaan ylhäältä – jäsenet eivät ehkä katoa mutta eivät myöskään saa ajatuksiaan esiin. Liian paljon sääntöjä*
- ✓ *Rapistuu – jäsenet katoavat huonon johtamisen/järjestelyjen vuoksi. Ei lainkaan tai harvoja sääntöjä*

Lennätyskulttuuri

Mopukulttuuri

Vintturikulttuuri

Hinauslentäjäkulttuuri

Oppilaskulttuuri

Pilvilentokulttuuri

Koulutuskulttuuri

Hallituskulttuuri

Esimerkkejä "kulttuureista"

(monet ovat välttämättömiä:
niiden on toimittava, jotta
kerho voi elää)

Taitolentokulttuuri

Kuri ja järjestys -kulttuuri

Mittarikulttuuri

Tapahumakulttuuri

Opekulttuuri

Mekaanikkokulttuuri

Lennonjohtokulttuuri

"Avoimuuskulttuuri"

Matkalentokulttuuri

Vuoristolentokulttuuri

Rutiinista poikkeama, josta tulee uusi rutiini

Esim. **Tapahtumakulttuuri**

”Ammattimaisesti ja ilman räimimistä”

”Vanha normi”

”Uusi hyväksytty, alempi normi”

Poikkeama

”Onhan se tietysti upea kokemus!”

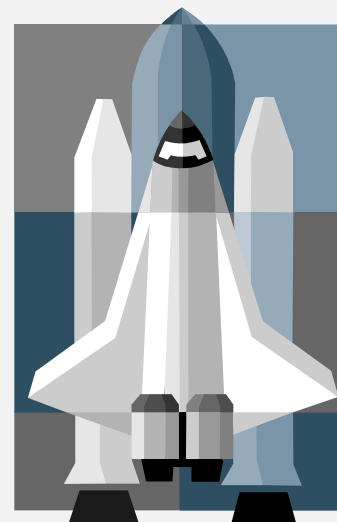
Aika

SEGELFLYGET

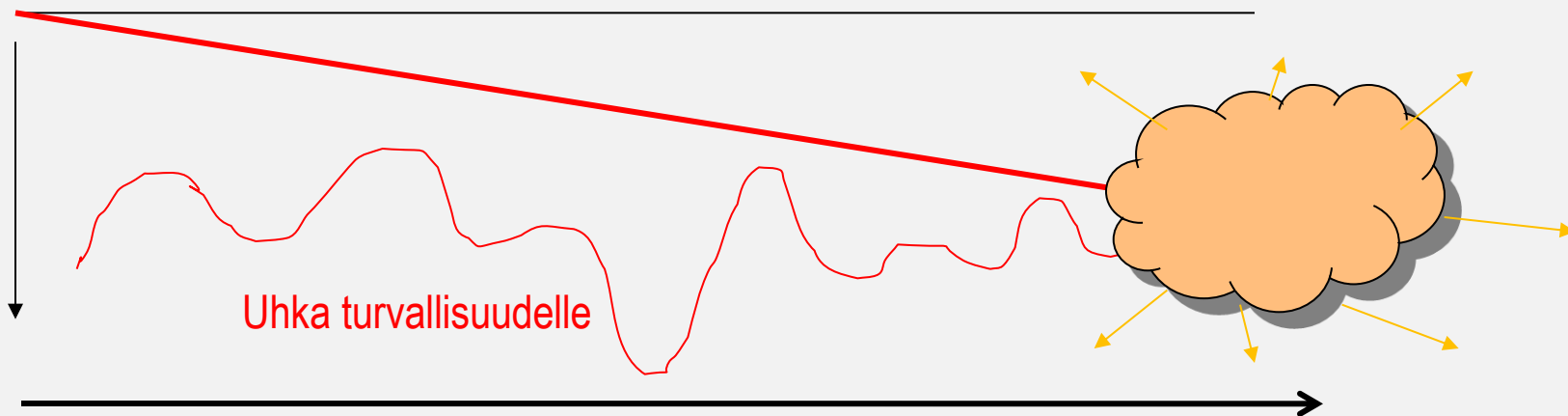
flyg säkert

Lainaamme tietämättämme turvallisuudelta!

Saavuttaaksemme muut tavoitteet!

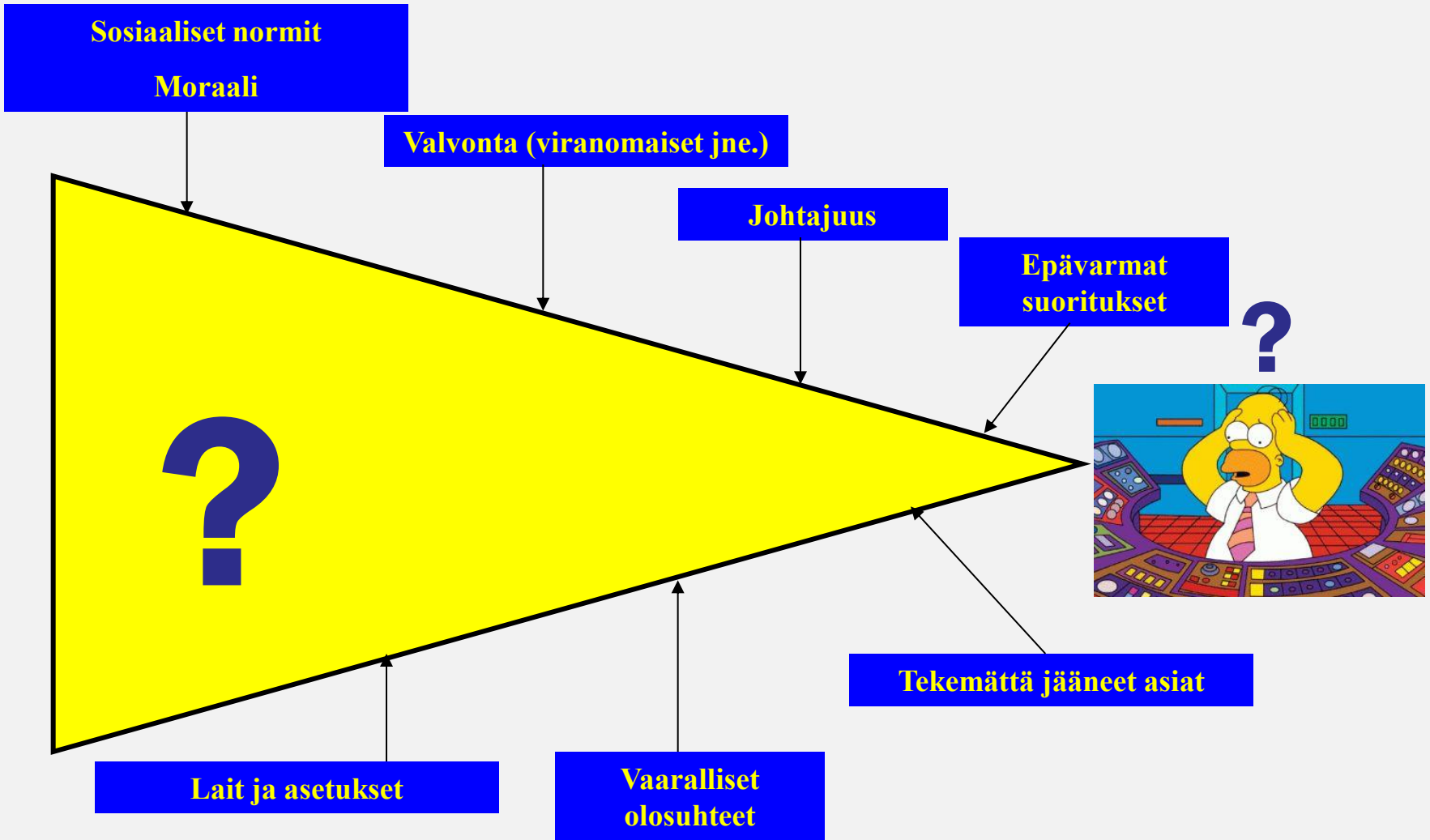
Kun olemme saavuttaneet muut tavoitteet, luulemme että on turvallista ottaa lainaa turvallisuudelta!

SEGELFLYGET

flyg säkert

Terävä - tylppä

SEGELFLYGET

flyg säkert

Kuinka kauas ”nuolta taaksepäin” pitää mennä?

- Mitä haluamme tietää - mitä tavoitteita meillä on?
- Mitkä muuttujat ovat mielenkiintoisia?
- Miten nämä liittyvät toisiinsa?
- Voidaanko niihin vaikuttaa?
- Miten?

?

Missä syy?

Täällä?

SEGELFLYGET

flyg säkert

Onnettomuus

Missä syy?

Viranomainen
Perinteet
Säännöt

Kulttuuri

Kerho

Lentopaikka

Koulutus

Kone

Ohjaaja

Vai täällä?

SEGELFLYGET

flyg säkert

Onnettomuus